

VASTEN 2019: 10 MAART – EERSTE ZONDAG VAN DE VASTEN

Bezinning 2

Lezingen: Deut. 26, 4-10; Ps. 91 (90); Rom. 10, 8-13; Lk. 4, 1-13

Je terugtrekken om te ontdekken wat belangrijk is

Vaak wordt geopperd dat elke fase van iemands leven sterk beïnvloed is door een specifieke gebeurtenis, emoties of drijfveer. Terwijl trots steeds in ons hart aanwezig is, wordt aangenomen dat jongeren soms alleen op zoek zijn naar plezier en genot, en uitkijken naar een ambitieuze toekomst. Mensen op middelbare leeftijd verlangen naar stabiliteit en status. Ouderen hebben hun hoop gevestigd op zekerheid en bezit. Sommige mensen vinden dit soort trends volop terug in elke fase van hun leven, en voelen zich goed in de voortdurende menselijke strijd, waarin ze Christus vragen om hen bij te staan in hun groei naar Bijbelse waarden die hun sterke menselijke ambities bijsturen.

De woestijn is een leerplaats

Het loont inderdaad de moeite om bij elke nieuwe levensfase te overwegen: waar begin ik? Wat is belangrijk in mijn leven? Waarom wil ik dat? Wat betekent het voor mijn leven? Een mens kan zich terugtrekken, naar een abdij gaan of de stilte van de bergen opzoeken, een time-out nemen, of zoals Jezus naar de woestijn trekken.

De 'woestijn' heeft in de Bijbel een eigen betekenis. Het is een 'leerplaats'. Je kan er over het leven leren, je overweegt er de belangrijke keuzes die een mens moet maken en probeert die een plaats te geven. Zo deed Jezus dat. Hij verliet zijn familie en zijn thuis, maar wist zich zeer dicht bij God. En voor hij Gods roep beantwoordde, dacht hij daar diep over na. Het gaat om het gevecht tegen de verleidingen die elke mens kent. De verleidingen die ons van onze diepste roeping kunnen afhouden. In de Bijbel wordt Jezus' authenticiteit getest. Geeft hij als een prediker achter de schermen zijn principes op wanneer hem rijkdom en status wordt aangeboden?

Verleidingen kunnen bij het leven horen!

Het Evangelie van vandaag vertelt in een levendige beschrijving hoe Christus zelf vergelijkbare verleidingen ervoer. Het brood dat hem werd aangeboden toen hij hongerig was staat symbool voor hoe gemakkelijk het is om te rechtvaardigen dat wij ons eigen comfort en genot boven de noden en rechten van anderen plaatsen. Zijn bezoek aan de hoge berg met het aanbod om de controle over vele koninkrijken te verwerven, maakt ons bewust van de vele manieren waarop wij in beperkte zin tirannen kunnen zijn door emotionele chantage in ons gezin of gemeenschap en door pressiegroepen op het werk of op school.

Jezus is veertig dagen in de woestijn gebleven. Dat is een verwijzing naar het veertigjarig verblijf van de Joden in de woestijn. Mozes moest ook naar de woestijn vluchten toen het hem allemaal teveel

werd. Een struik die brandt, maar niet opbrandt maakt hem duidelijk: dit is een heilige plaats; hier kan je God ontmoeten.

Door vast te houden aan zijn principes en zijn woorden liet Jezus zien dat de kortetermijnverleidingen van macht en rijkdom ondergeschikt zijn aan duurzame waarden. Status en macht zijn weliswaar aantrekkelijk, maar als het erop aankomt zijn het voorbijgaande vreugden die je verslaafd kunnen maken en tegelijk jou en je vrijheid vernietigen. Het Bijbelse advies om "in je hart te kiezen voor zaken die duurzaam zijn omdat die meer vrede geven" betekent niet dat de ene keuze de andere uitsluit, maar eerder dat we ze niet als goden moeten aanbidden.

Deze woestijnverhalen over Mozes en Jezus hebben voor ons een bijzondere betekenis aan het begin van deze vasten. De boodschap is: wij kunnen God meer ervaren dan wij denken. Er is meer in deze wereld, meer rondom ons dan wij vermoeden.

In elke situatie is er de keuze tussen egoïsme en het goede voor de ander, tussen toegeven aan menselijke beperkingen en onze grootheid als Gods kinderen aanvaarden. Vasten is een tijd waarin wij de keuze om enthousiast bij Gods familie te horen kunnen versterken.

Zie het goede in mensen

Laten we de verbinding tussen ons gebed, onze woorden en ons handelen beleven; laten we hypocrisie vermijden en goed doen zonder de hele wereld daarvan te vertellen. Wij zijn gewoon goed omdat God in ons leeft en als dusdanig is onze beloning een betere wereld, meer vrede in ons hart en het feit dat wij ons niet hoeven te verschuilen achter valse façades.

Soms begaan wij vergissingen. Op zichzelf is dat niet zondig. Het is veel erger en zondig om niets te doen.

Wanneer wij het goede zien in mensen en het beste in elkaar naar boven brengen, dan is er geen onderscheid tussen jood en Griek, tussen katholieken en orthodoxen, tussen hindoes en moslims. Tussen sjiieten en soennieten, tussen autochtonen en immigranten. Wij hoeven niets te bewijzen of anderen te bekeren, omdat wie wij zijn en wat wij doen voor zich spreekt.

Leven in een gemeenschappelijk huis

Mensen zijn een fundamenteel deel van de aarde – de Schepping – als het 'gemeenschappelijk huis' waarin alle schepselen een plaats hebben. De encycliciek *Laudato Si'*¹ biedt een nieuw ecologisch taalgebruik en beschrijft de deugden die het fundament vormen van een nieuwe levenswijze. Ze brengt naar voren dat een dynamische spanning nodig is tussen een preferentiële keuze voor de armen en het aanmoedigen van menselijke bedrijvigheid, om het gemeenschappelijk goed te bevorderen.

Ecologische kwesties zoals vervuilde rivieren en oceanen, luchtvervuiling of opwarming van de aarde spelen een steeds belangrijkere internationale en politieke rol. Klimaatverandering is de belangrijkste internationale kwestie geworden. Deze kwesties raken rechtstreeks de leefomstandigheden van mensen en wegen, naast andere zaken, op arbeidsomstandigheden, eerlijke lonen, het werken met schone verfmaterialen en niet-toxische pesticiden. Wij weten allemaal dat grondstoffen beperkt zijn. Uiteindelijk winnen wij er allen bij als we in staat zijn om grondstoffen verantwoordelijk te gebruiken.

¹ http://w2.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

Geloof in beweging zetten

Het verlangen van mensen naar steeds meer consumptiegoederen is de onderliggende bron van de huidige spirituele crisis. De boodschap is dan ook om zorgvuldig om te springen met natuurlijke rijkdommen. Het is een kwestie van genieten van 'genoeg'. Een mogelijk achtste werk van barmhartigheid² is de zorg voor het klimaat, de zorg voor ons gemeenschappelijk huis, de aarde.

Elke vasten biedt ons de gelegenheid om onze liefde meer zichtbaar te maken. Wij noemen dat de Vastenactie. Misschien moet u een boom plaatsen in uw kerk, in uw gebedshuis, in uw kantoor of zelfs bij u thuis. Die boom heeft bladeren nodig, zodat hij met Pasen symbool kan staan voor nieuw leven. Zet manden met bladen naast de boom en vraag mensen om hun vastengave op een blad te schrijven en dat dan in de boom te hangen. Het gaat niet om geld, maar om energie! Misschien zijn er ideeën om energie terug te geven aan de planeet of om energie te sparen als garantie voor een duurzamer leven.

Al deze ecogiften kunnen Paasgaven worden. God heeft ons de zorg voor zijn schepping toevertrouwd. Op een manier energie schenken of anderszins energie sparen, laat ons de Verrijzenis ervaren omdat ons geloof in beweging is gezet. Dat komt niet slechts onszelf ten goede, maar het verheft ook de wereld rondom ons. Moge onze Vasten as veranderen in nieuw leven.

Paul Lansu – Senior Policy Advisor Pax Christi International

Vertaling: Hugo Swinnen

² https://en.wikipedia.org/wiki/Works_of_mercy